

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права від 10 жовтня 2023 року (протокол № 13)

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання відділів актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики, науково-правових експертиз та законопроектних робіт, проблем публічного права, організаційного забезпечення наукових проектів і міжнародної діяльності Науково-дослідного інституту публічного права від «13» жовтня 2025 року.

Присутні 11 осіб:

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, доцент, завідувач відділу проблем публічного права Науково-дослідного інституту публічного права – *головуючий на засіданні*;

Коросяд Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, в.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права;

Боровик Андрій Володимирович – доктор юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права – *науковий керівник*;

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики Науково-дослідного інституту публічного права;

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Даниленко Анна Олександрівна – доктор філософії за спеціальністю 081 Право, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Запрошені:

Толчініна-Бурунська Юлія Юріївна – здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний:

Публічна презентація здобувачем Толчініною-Бурунською Юлією Юріївною наукових результатів дисертації на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право та її обговорення з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Науковий керівник – **Сорока Лариса Володимирівна** – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права.

Головуючий по цьому питанню – **Овчарук Сергій Станіславович** – доктор юридичних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу Науково-дослідного інституту публічного права.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня доктора філософії Толчініну-Бурунську Ю.Ю. про результати дисертаційного дослідження. У своїй доповіді вона обґрунтувала актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначила мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, розкрила структуру роботи та основні її положення, показала їх новизну, теоретичне та

практичне значення. Здобувач наголосила на таких аспектах свого дослідження.

Енергетична безпека у сучасних умовах є основою безперервного функціонування економіки держави, забезпечення роботи критичної інфраструктури, надання необхідних послуг населенню вітчизняними підприємствами, установами та організаціями. В умовах подолання наслідків обстрілів критичної енергетичної інфраструктури України та зростання навантаження на енергетичну систему питання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України набувають особливої важливості в контексті подальшого зміцнення та розвитку плідних взаємовідносин з Європейською комісією, Організацією економічного співробітництва та розвитку, Міжнародним агентством з відновлюваної енергетики, Міжнародним енергетичним агентством, Секретаріатом Енергетичної хартії, Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку та урядовими компаніями й агентствами інших держав світу під час забезпечення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики.

Загалом необхідність покращення стану захисту та ефективності української енергетичної інфраструктури, недостатня розробленість теоретичних положень, недосконалість правового регулювання у цій сфері обумовлюють актуальність дослідження сутності та особливостей адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб, спираючись на аналіз наукових поглядів, норм чинного законодавства та практики його реалізації, визначити сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, на основі чого розробити пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення нормативно-правового регулювання суспільних відносин у відповідній сфері.

Для досягнення зазначеної мети в дисертаційному дослідженні необхідно вирішити такі основні *завдання*:

- встановити сутність та особливості електроенергетики як об'єкта адміністративно-правового впливу;
- визначити поняття, принципи та завдання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;
- розглянути правові засади міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики;
- розкрити адміністративно-правовий статус суб'єктів забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;
- визначити напрями забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;
- окреслити адміністративно-правові форми та методи забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;
- узагальнити зарубіжний досвід міжнародного співробітництва у сфері

електроенергетики та опрацювати можливості його використання в Україні;

– визначити напрями вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики України.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Наукова новизна отриманих результатів визначена тим, що дисертація є однією з перших спроб комплексного осмислення досліджуваної проблематики, втілюючи в собі аналіз норм чинного адміністративного законодавства та практики його реалізації, а також широке коло пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

– виокремлено завдання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, які є втіленням відповідних принципів у регулярних, системних, практично орієнтованих діях, які виявляють ідеї, визначені на рівні принципів, у повсякденній діяльності у досліджуваній сфері суспільних відносин. До завдань міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України віднесено: міжнародну аналітику, адже для міжнародного співробітництва важливо враховувати сучасний і майбутній стан електроенергетики, стан розвитку взаємозв'язків європейських енергосистем та обміну електроенергією, стан реформування галузі; розроблення передових технологій під час розвитку енергетичної інфраструктури, підвищення її захищеності; фінансування та підтримку інвестиційних проєктів;

– обґрунтовано необхідність осмислення категорії адміністративних інновацій, які в контексті дослідження передбачають не лише зміни в правилах і структурах, але і комплексне, багатоаспектне, сутнісне переосмислення на основі вітчизняної та зарубіжної доктрини, досвіду провідних держав світу, завдань та функцій, предмета та меж, системи суб'єктів, адміністративних інструментів та інших важливих аспектів публічного управління у сфері електроенергетики;

– наголошено на необхідності закріплення у положеннях Конституції України сучасних стратегічних пріоритетів енергетичного розвитку, а саме включення до повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України забезпечення реалізації стратегічного курсу держави на дотримання Цілей сталого розвитку ООН, а також здійснення енергетичного переходу;

– акцентовано увагу на необхідності прийняття Закону України «Про міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики України», який би

заклав нормативно-правове підґрунтя, щоб держава могла вживати необхідних заходів для сприяння співпраці з міжнародними енергетичними організаціями та збереження довкілля в міжнародному контексті;

– визначено необхідність розроблення на рівні відповідної резолюції Генеральної Асамблеї ООН чи директиви Європейського Союзу єдиної системи індикаторів сталого енергетичного розвитку. Встановлено, що надзвичайно важливою під час здійснення нормотворчості на наднаціональному рівні є участь громадськості. У цьому контексті акцентовано увагу на необхідності створення на рівні громадянського суспільства організацій, подібних до Міжнародної енергетичної агенції;

удосконалено:

– розуміння електроенергетики як об'єкта адміністративно-правового впливу, що зводиться до суспільних відносин із зберігання, агрегації, передачі, розподілу, купівлі-продажу, передавання, використання, вимірювання та заощадження електроенергії, зокрема в межах міжнародного співробітництва, а також вирішення низки проблем у сфері публічного управління, пов'язаних із формуванням у публічних службовців та всього населення України культури енергозбереження, розвитком енергоменеджменту, енергоефективності та екологічності у вітчизняній електроенергетиці;

– обґрунтування наукової позиції стосовно того, що сутність міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України зводиться до цілеспрямованої, конструктивної, сталої, здійснюваної в межах міжнародних угод України, зокрема двосторонніх договорів експорту-імпорту електричної енергії, спільної діяльності декількох держав на ринку електричної енергії, що реалізується з метою врегулювання суспільних відносин із виробництва, зберігання, агрегації, передачі, розподілу, купівлі-продажу, передавання, використання, вимірювання та заощадження електроенергії;

– підхід до виокремлення таких форм забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, як нормотворчість; створення робочих груп (комітетів) з питань підготовки пропозицій та рекомендацій з удосконалення вітчизняного законодавства у сфері електроенергетики; організація і проведення спільних заходів з метою надання експертами з різних сфер життєдіяльності рекомендацій щодо фінансування енергетичної сфери, впровадження інструментів та механізмів забезпечення сталого розвитку, захисту критичної енергетичної інфраструктури, розвитку науки та освіти у сфері енергетики; реалізація соціальних проєктів на рівні міжнародного співтовариства, держави, регіону, населеного пункту, окремого будинку чи об'єднання його мешканців, закладу освіти тощо; форма державно-приватного партнерства.

дістали подальшого розвитку:

– обґрунтування доцільності виокремлення таких напрямів забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики

України, як світоглядний (ідейний) напрям, який є системоутворюючим та базовим щодо всіх інших напрямів; спрямування зусиль міжнародного співтовариства на вирішення комплексу проблем глобального масштабу, пов'язаних із аварією на Чорнобильській атомній електростанції; академічний напрям забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України; науковий напрям, який нерозривно пов'язаний із академічним і спрямований на просування нових підходів, рішень та ідей, об'єднання міжнародної наукової спільноти навколо спільних досліджень; напрям всебічного просування переходу на відновлювану енергетику; напрям підтримання енергетичної безпеки; фінансовий напрям; напрям підтримання демократичності і незалежності держави у формуванні та реалізації внутрішньої та зовнішньої політики у сфері енергетики; напрям захисту критичної енергетичної інфраструктури; напрям стратегічного енергетичного планування;

– обґрунтування необхідності розгляду адміністративно-правового методу як стійкої у часі та просторі, заснованої на історично сформованих традиціях державотворення та встановлених на наднаціональному рівні засадах міжнародного співробітництва сукупності засобів, способів та їх комплексів, які реалізують у повсякденній діяльності суб'єкти забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України для підтримання регулюючого впливу відповідних адміністративно-правових норм на широке коло суспільних відносин на ринку електричної енергії. Наголошено, що до кола відповідних методів доцільно віднести прогнозування та планування; метод інформаційного забезпечення; метод використання штучного інтелекту.

Після закінченні доповіді здобувачу присутніми були поставлені такі питання:

Запитання Козіна С.М.: Розкрийте основні особливості електроенергетики як об'єкта адміністративно-правового впливу.

Толчініна-Бурунська Ю.Ю.: Дякую за запитання. Однією із особливостей електроенергетики як об'єкта адміністративно-правового впливу є адаптивність та відкритість до інновацій, що проявляються як на рівні поведінки споживачів електроенергії, так і на рівні публічного управління у сфері електроенергетики. Особливо виразно подібна адаптивність проявляється у кризові періоди, зокрема подібна ситуація була під час пандемії COVID-19, а також із перших днів повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. Під адміністративними інноваціями в контексті дослідження визначено не лише зміни в правилах і структурах, але і комплексне, багатоаспектне, сутнісне переосмислення на основі вітчизняної і зарубіжної доктрини, досвіду провідних держав світу завдань та функцій, предмета та меж, системи суб'єктів, адміністративних інструментів та інших важливих аспектів публічного управління у сфері електроенергетики.

До інших особливостей електроенергетики як об'єкта адміністративно-правового впливу можна віднести необхідність вимірювання, моделювання та прогнозування споживання електроенергії; енергоменеджмент є організаційно-управлінською основою адміністративно-правового впливу; орієнтованість на забезпечення енергоефективності (важливим аспектом забезпечення енергоефективності є врахування під час публічного управління у сфері електроенергетики регіональної специфіки, побудова ефективного механізму взаємодії та координації між органами публічної влади на місцях, інститутами громадянського суспільства та міжнародними партнерами під час забезпечення енергоефективності підприємств, установ та організацій); екологічність та мінімальний вплив на довкілля.

Запитання Луценко-Миськів Л.І.: В чому полягає необхідність наднаціонального регулювання суспільних відносин у сфері електроенергетики?

Толчініна-Бурунська Ю.Ю.: Дякую за запитання. Потреба у наднаціональному регулюванні суспільних відносин у сфері електроенергетики полягає в тому, що наразі світ перебуває на нестабільному та схильному до конфліктів шляху ненадійного постачання енергетичного палива, вразливої інфраструктури, масштабної деградації навколишнього середовища та нездатності надавати енергетичні послуги величезній частині населення світу. На такому рівні важливим суб'єктом забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України є ООН у контексті спрямування такого співробітництва в напрямі сталого розвитку. ООН також відіграє важливу роль у забезпеченні зниження негативних викидів вуглецю, що є фундаментальною основою перебудови глобальної електроенергетики в ході міжнародного співробітництва. Водночас ООН забезпечує міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики і на рівні просвітницької діяльності і підтримки культурних ініціатив.

Запитання Шкарупи К.В.: Які основні вектори позитивного досвіду США з міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики можна використати для впровадження в Україні?

Толчініна-Бурунська Ю.Ю.: Дякую за запитання. На підставі аналізу досвіду США з міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики можна виокремити такі перспективні можливості його використання в Україні, як: подальше налагодження виробництва акумуляторів, електролізерів і теплових насосів із залученням іноземних інвесторів, зокрема компаній із США; визначення на рівні урядових стратегій основних кроків та чітких строків щодо переходу держави на безвуглецеве виробництво електроенергії із використанням вітрової, сонячної, геотермальної гідроенергії та біомаси; розроблення Плану сприяння енергоефективності та енергозбереженню господарства й житла громадян із детальним визначенням пільг, грантів для громадян та встановленням спрощеного, інклюзивного порядку їх надання; поглиблення співпраці з

USAID під час формування у населення культури енергозбереження та забезпечення енергетичної безпеки держави.

Запитання Ріпенка А.І.: Розкрийте основні методи забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Толчініна-Бурунська Ю.Ю.: Дякую за запитання. До кола таких методів доцільно віднести прогнозування та планування; метод інформаційного забезпечення, який охоплює як переосмислення комплексного складу та деталізації структури масиву інформації, необхідної для прийняття та реалізації рішень щодо впровадження енергозберігаючих технологічних процесів на підприємствах, так і наповнення інформаційного простору просвітницькими ініціативами, спрямованими на формування у населення культури енергозбереження, культури використання альтернативних джерел енергії, екологічної культури; метод використання штучного інтелекту.

У подальшому обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь присутні члени спільного засідання.

Науковий керівник – Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права зазначила, що підготовлена Толчініною-Бурунською Юлією Юріівною дисертація на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України», подана на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є результатом кропіткої науково-теоретичної та практичної діяльності здобувачки. Під час роботи над дисертацією Юлія Юріївна проявила себе як наполегливий дослідник, що вміло використовує методи наукового-пізнання, поєднує теоретичні пошуки з практичними навичками.

Структура та зміст роботи неодноразово узгоджувалися з науковим керівником. Юлія Юріївна показала себе сформованим науковцем, виявила стійкі вміння глибокого аналізу законодавства, дослідження спеціальної літератури, формування та аргументації власних висновків. Тому після кожного розділу дослідження та у кінці роботи здобувачкою належним чином оформлювалися аргументовані висновки та узагальнення. Протягом періоду написання дисертаційного дослідження здобувачкою була здійснена значна наукова робота та опрацьована значна кількість наукових праць. Дисертація базується на основі чинних, на момент її обговорення, положень законодавчих та підзаконних актів, що дозволяє безпосередньо застосовувати її матеріали в освітньому процесі та використовувати для удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики України.

У межах роботи над дисертацією здобувачкою підготовлено одноосібно вісім наукових праць, серед яких п'ять статей у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук та три тези

доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях. Індивідуальний план наукової роботи та навчальний план виконано Толчініною-Бурунською Юлією Юріівною у повному обсязі.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка – Толчініна-Бурунська Ю.Ю. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Вважаю, що дисертаційну роботу можна представити до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Далі надано слово *рецензентам роботи*.

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначила, що актуальність дисертаційної роботи Толчініної-Бурунської Юлії Юріівни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» не викликає сумнівів.

Підготовлене дисертаційне дослідження є однією з перших спроб комплексного осмислення досліджуваної проблематики, втілюючи в собі аналіз норм чинного адміністративного законодавства та практики його реалізації, а також широке коло пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Науково-теоретичне підґрунтя дослідження сформовано на рівні системи наукових праць вітчизняних і зарубіжних фахівців у галузі соціології, філософії, психології, адміністративного права, загальної теорії держави і права, теорії управління та багатьох інших галузевих наук. Нормативно-правовою основою дослідження є Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі нормативно-правові акти та інші джерела. Інформаційну та емпіричну основу дисертації становлять узагальнення практичної діяльності суб'єктів забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, довідкові видання та статистичні матеріали.

Толчініна-Бурунська Ю.Ю. виконала усі поставлені завдання дослідження, запропонувала низку теоретично обґрунтованих положень та висновків. Зокрема заслуговують на увагу висновки дисертантки щодо необхідності закріплення у положеннях Конституції України сучасних стратегічних пріоритетів енергетичного розвитку, а саме включення до повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України забезпечення реалізації стратегічного курсу держави на дотримання Цілей сталого розвитку ООН, а також здійснення енергетичного переходу.

Загалом виконана Толчініною-Бурунською Ю.Ю. дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Структура дисертації повністю відповідає цілям і завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми визначені автором.

Дисертаційну роботу Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» слід визнати завершеним дисертаційним дослідженням, що виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які в комплексі вирішують теоретичні, правові і практичні проблеми адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначив, що зміст дисертації свідчить про продуманий підхід дисертантки до розкриття теми дослідження.

Дисертація вирізняється послідовним викладом матеріалу, глибиною сформульованих думок, що свідчить про достатній рівень та наукову спроможність здобувачки. При підготовці дисертаційного дослідження авторкою використана вагома бібліографічна база, вивчені чисельні історичні джерела та акти законодавства, що знаходяться в безпосередньому зв'язку з предметом дослідження.

Зміст роботи, перелік наукових публікацій доводить наукову зрілість, володіння здобувачкою методикою дослідницької роботи, умінням узагальнювати досягнуте в науці і на основі досягнутого самостійно формулювати гіпотези, положення, висновки, які мають концептуальний характер та є основою для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Уважне ознайомлення зі змістом дисертації, методологічною базою дослідження, його висновками, дозволяє стверджувати, що автор наукового дослідження Толчініна-Бурунська Юлія Юріївна з поставленим завданням успішно впоралася.

Загалом, результати дисертаційного дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення. Тому дисертаційна робота Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного

співробітництва у сфері електроенергетики України» заслуговує на рекомендацію до захисту.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що дисертація Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни має важливе значення для розроблення адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, оскільки в роботі на основі аналізу наукових поглядів, норм чинного законодавства та практики його реалізації, визначено сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, розроблено пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення нормативно-правового регулювання суспільних відносин у відповідній сфері.

Належний рівень вірогідності наукової обґрунтованості результатів виконаного дослідження забезпечено використанням значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Новизна підходів до вирішення ряду проблем, аргументованість в основних висновках відрізняють дослідження дисертанта.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до вимог МОН України. Дисертантка має достатню кількість наукових статей у фахових виданнях та опублікованих тез виступів на конференціях.

Загалом, дисертація Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» являє собою самостійну, завершену, комплексну наукову роботу, яка відповідає відповідним вимогам та може бути рекомендованою до розгляду та разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначила, що проведене здобувачем дослідження вирізняється достатнім ступенем новизни. Положення та висновки дисертації є новими, науково обґрунтованими та достовірними.

Основні наукові положення, висновки й практичні рекомендації, викладені в дослідженні, були опубліковані в наукових працях дисертанта та висвітлені в тезах доповідей наукових конференцій і круглих столів, присвячених проблемам права. Зміст дисертації відповідає меті і завданням дослідження, розроблені дисертантом положення, висновки й рекомендації підкріплені критичним аналізом наукової літератури, правових джерел, міжнародних та європейських стандартів, зарубіжної практики.

Висновки дисертації можуть бути джерелом для удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики України.

Подана на розгляд дисертація Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» є завершеним науковим дисертаційним дослідженням, яке виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які в комплексі вирішують теоретичні і практичні проблеми діяльності податкових органів, реалізації платниками податків їх прав.

Дисертація Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» є самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які сприяють досягненню основної мети дослідження – визначити сутність та особливості адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, на основі чого розробити пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення нормативно-правового регулювання суспільних відносин у відповідній сфері.

Аналіз результатів проведеного дисертаційного дослідження дає змогу стверджувати, що на захист винесено результати наукового пошуку, що мають концептуально новий підхід до питань, які були визначені в роботі і така робота може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді до захисту.

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що актуальність дисертації, яка розглядається, очевидна. Структура дисертаційного дослідження є логічною, продуманою, зміст роботи відображає вузлові аспекти проблеми, що дозволило висвітлити їх глибоко і всебічно. Концептуально робота вибудована достатньо кваліфіковано, послідовність витримана від початку і до кінця.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки і пропозиції можуть бути використані у: науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальших теоретико-правових досліджень питань адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України; правотворчості – для вдосконалення вітчизняного законодавства під час підготовки й уточнення низки законодавчих та підзаконних актів з питань адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України; правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів, які реалізують діяльність у сфері міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України; освітньому процесі – під час підготовки підручників, навчальних посібників, а також науково-методичних та лекційних матеріалів з дисциплін «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми», «Адміністративне право»,

«Адміністративний процес», «Публічне адміністрування», «Судові та правоохоронні органи України», «Основи адміністративно-юрисдикційної діяльності».

Отже дисертація Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» може бути рекомендована для захисту в спеціалізованій вченій раді.

Толчініна-Бурунська Ю.Ю. висловила виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку її дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції подальших науково-дослідних планів.

Присутні на засіданні одноголосно запропонували визнати дисертацію Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни завершеною теоретично та практично-значимою науковою роботою, що містить висновки, які сприяють вирішенню нагальної наукової проблеми та є суттєвим внеском у розвиток юридичної науки, і яка може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді. Запропоновано схвалити такий висновок:

ВИСНОВОК

**щодо дисертації Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему
«Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва
у сфері електроенергетики України» на здобуття ступеня доктора
філософії зі спеціальності 081 «Право»**

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена тим, що енергетична безпека у сучасних умовах є основою безперебійного функціонування економіки держави, забезпечення роботи критичної інфраструктури, надання необхідних послуг населенню вітчизняними підприємствами, установами та організаціями. В умовах подолання наслідків обстрілів критичної енергетичної інфраструктури України та зростання навантаження на енергетичну систему питання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України набувають особливої важливості в контексті подальшого зміцнення та розвитку плідних взаємовідносин з Європейською комісією, Організацією економічного співробітництва та розвитку, Міжнародним агентством з відновлюваної енергетики, Міжнародним енергетичним агентством, Секретаріатом Енергетичної хартії, Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку та урядовими компаніями й агентствами інших держав світу під час забезпечення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики.

Загалом необхідність покращення стану захисту та ефективності української енергетичної інфраструктури, недостатня розробленість теоретичних положень, недосконалість правового регулювання у цій сфері обумовлюють актуальність дослідження сутності та особливостей

адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

Наукове завдання, за розв'язання якого здобувач заслуговує присудження наукового ступеня полягає у тому, що дисертація є однією з перших спроб комплексного осмислення досліджуваної проблематики, втілюючи в собі аналіз норм чинного адміністративного законодавства та практики його реалізації, а також широке коло пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України.

На основі проведеного дослідження сформовано ряд нових наукових положень і висновків, які розв'язують важливу наукову проблему; **найсуттєвішими науковими результатами, які одержав здобувач особисто та які характеризуються достовірністю та науковою новизною, є такі:**

- вперше виокремлено завдання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, які є втіленням відповідних принципів у регулярних, системних, практично орієнтованих діях, які виявляють ідеї, визначені на рівні принципів, у повсякденній діяльності у досліджуваній сфері суспільних відносин. До завдань міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України віднесено: міжнародну аналітику, адже для міжнародного співробітництва важливо враховувати сучасний і майбутній стан електроенергетики, стан розвитку взаємозв'язків європейських енергосистем та обміну електроенергією, стан реформування галузі; розроблення передових технологій під час розвитку енергетичної інфраструктури, підвищення її захищеності; фінансування та підтримку інвестиційних проектів;

- вперше обґрунтовано необхідність осмислення категорії адміністративних інновацій, які в контексті дослідження передбачають не лише зміни в правилах і структурах, але і комплексне, багатоаспектне, сутнісне переосмислення на основі вітчизняної та зарубіжної доктрини, досвіду провідних держав світу, завдань та функцій, предмета та меж, системи суб'єктів, адміністративних інструментів та інших важливих аспектів публічного управління у сфері електроенергетики;

- вперше наголошено на необхідності закріплення у положеннях Конституції України сучасних стратегічних пріоритетів енергетичного розвитку, а саме включення до повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України забезпечення реалізації стратегічного курсу держави на дотримання Цілей сталого розвитку ООН, а також здійснення енергетичного переходу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки і пропозиції можуть бути використані у:

- *науково-дослідній сфері* – як підґрунтя для подальших теоретико-правових досліджень питань адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України (акти впровадження Науково-дослідного інституту публічного права, Харківського

національного університету внутрішніх справ);

- *правотворчості* – для вдосконалення вітчизняного законодавства під час підготовки й уточнення низки законодавчих та підзаконних актів з питань адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;

- *правозастосовній діяльності* – з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів, які реалізують діяльність у сфері міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;

- *освітньому процесі* – під час підготовки підручників, навчальних посібників, а також науково-методичних та лекційних матеріалів з дисциплін «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми», «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Публічне адміністрування», «Судові та правоохоронні органи України», «Основи адміністративно-юрисдикційної діяльності» (акти впровадження Науково-дослідного інституту публічного права, Харківського національного університету внутрішніх справ).

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечується:

- комплексним застосуванням раціональної сукупності дослідницьких методів пізнання соціальних процесів і явищ у сферах дії держави та права для аналізу і характеристики нормативно-правових актів і наукових праць, присвячених теоретичним, нормативним і практичним аспектам адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України;

- застосуванням методологічних принципів об'єктивності і неупередженості аналізу та критичного осмислення досліджуваного матеріалу;

- аргументованою науковою полемікою з іншими вченими в тексті дисертації;

- використанням положень чинного законодавства України, а також офіційних аналітичних і статистичних матеріалів, довідкових видань та юридичної публіцистики;

- послідовністю та логікою викладення здобувачем матеріалу, його аргументованістю;

- відповідністю висновків роботи і отриманих результатів поставленим завданням та доведенням сформульованих пропозицій до рівня їх можливого використання у практиці;

- рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана Толчініною-Бурунською Юлією Юріівною самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертантки. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувачки або відповідної наукової полеміки.

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки дослідження проблеми в цілому, окремих її аспектів, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Гуманітарні аспекти цифрового суспільства» (м. Харків, 8 грудня 2022 р.); «Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття» (м. Харків, 30 червня 2022 р.); «Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття» (м. Харків, 9 червня 2023 р.).

Публікації. Основні положення та висновки дисертації висвітлено у восьми наукових працях, з яких п'ять одноосібних статей опубліковані в журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук; три – тези доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові праці Толчініної-Бурунської Ю.Ю. опубліковані за результатами дисертаційного дослідження, відповідають вимогам п.п. 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Всі представлені наукові публікації здобувача зараховуються за темою дисертації, а саме:

1. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Сутність та особливості електроенергетики як об'єкту адміністративно-правового впливу. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. № 1(28). С. 383–392. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2023.1.36>

2. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Правові засади міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Європейські перспективи*. 2023. № 3. С. 274–280. DOI: [10.32782/EP.2023.3.38](https://doi.org/10.32782/EP.2023.3.38)

3. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Принципи міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1(31). С. 810–819. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2024.1.73>

4. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Адміністративно-правовий статус суб'єктів забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Наше право*. 2024. № 1. С. 351–357. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2024.1.48>

5. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Напрямки забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Форум Права*. 2025. № 2(82). С. 119–125. DOI: [http://doi.org/10.5281/zenodo.15560574](https://doi.org/10.5281/zenodo.15560574)

6. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Органи місцевого самоврядування та громадськість як суб'єкти забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Гуманітарні аспекти цифрового суспільства: тези доп. учасників міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 8 груд. 2022 р.)*. Харків: Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук, 2022. С. 122–125.

7. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. Завдання міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*: тези доп. учасників VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 30 черв. 2022 р.). Харків: Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук, 2022. С. 129–131.

8. Толчініна-Бурунська Ю. Ю. До питання сутності міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*: тези доп. учасників VII Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 9 черв. 2023 р.). Харків: Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук, 2023. С. 121–123.

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Форма і зміст дисертації та анотації відповідають вимогам, що встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація є цілісною, завершеною, кваліфікованою працею, в якій містяться висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні і практичні результати та наукові положення, що характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Анотація дисертації є узагальненим коротким викладом її основного змісту. В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення, що дає повне уявлення про виконану здобувачем роботу. Обсяг дисертації та анотації, а також зміст роботи відповідають встановленим вимогам.

Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

3. Рекомендувати дисертацію Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни на тему «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 11, проти – 0, таких, що утримались – 0; здобувач Толчініна-Бурунська Ю. Ю. – не голосувала.

**Головуючий на засіданні –
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач відділу
Науково-дослідного інституту
публічного права**

С.С. Овчарук